
ESAs 2016 72

07/04/2017

Linji Gwida Kongunti

---

dwar il-karatteristiċi ta' approċċ ibbażat fuq ir-riskju għall-glieda kontra l-ħasil tal-flus u s-supervizjoni tal-finanzjament tat-terrorizmu, u l-passi li għandhom jittieħdu meta titwettaq is-supervizjoni bbażata fuq is-sensittività għar-riskju

Il-Linji Gwida dwar is-Supervizjoni bbażata fuq ir-Riskju

1. Linji Gwida Kongunti dwar il-karatteristiċi ta' approċċ ibbażat fuq ir-riskju għall-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u s-superviżjoni tal-finanzjament tat-terroriżmu, u l-passi li għandhom jittieħdu meta titwettaq is-superviżjoni bbażata fuq is-sensittività għar-riskju

Il-Linji Gwida dwar is-Superviżjoni bbażata fuq ir-Riskju

L-istatus ta' dawn il-Linji Gwida

Dan id-dokument jinkludi Linji Gwida Kongunti maħruġa skont l-Artikoli 16 u 56 tas-subparagrafu 1 tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jstabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Bankarja Ewropea) u li jemenda d-Deciżjoni Nru 716/2009/KE u jħassar id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2009/78/KE; ir-Regolament (UE) Nru 1094/2010 li jstabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Ewropea tal-Assigurazzjoni u l-Pensjonijiet tax-Xogħol); u r-Regolament (UE) Nru 1095/2010 li jstabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq) - ir-Regolamenti dwar "l-ASE". Skont l-Artikolu 16(3) tar-Regolamenti dwar l-ASE, l-awtoritajiet kompetenti u l-istituzzjonijiet finanzjarji għandhom jagħmlu kull sforz biex ikunu konformi mal-Linji Gwida.

Il-Linji Gwida Kongunti jstabbilixxu l-fehma tal-ASE fir-rigward tal-prassi superviżorji adegwati fi ħdan is-Sistema Ewropea ta' Superviżjoni Finanzjarja jew dwar kif id-dritt tal-Unjoni għandu jiġi applikat f'qasam partikolari. L-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw il-Linji Gwida Kongunti għandhom ikunu konformi billi jinkorporawhom fil-prassi superviżorji tagħhom kif xieraq (eż. billi jemendaw il-qafas legali tagħhom jew il-proċessi superviżorji tagħhom), inkluż meta l-Linji Gwida Kongunti huma diretti primarjament lejn l-istituzzjonijiet.

Rekwiżiti ta' Rapportar

Skont l-Artikolu 16(3) tar-Regolamenti dwar l-ASE, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jinnotifikaw lill-ASE rispettiva jekk jikkonformawx, jew jekk humiex beħsiebhom jikkonformaw ma'

dawn il-linji gwida jew inkella bir-raġunijiet għan-nuqqas ta' konformità, sa 07.06.2017 [xahrejn wara l-ħruġ]. Fin-nuqqas ta' kwalunkwe notifika sa din l-iskadenza, l-awtoritajiet kompetenti se jiġu kkunsidrati mill-ASE rispettiva bħala mhux konformi. In-notifiki għandhom jintbagħtu billi tiġi sottomessa l-formola pprovduta fit-Taqsima 5 lil [compliance@eba.europa.eu, jc_compliance@eiopa.europa.eu u compliance.jointcommittee@esma.europa.eu] bir-referenza "ESAs 2016 72". In-notifiki għandhom jiġu sottomessi minn persuni b'awtorità xierqa biex jirrapportaw il-konformità f'isem l-awtoritajiet kompetenti tagħhom.

In-notifiki se jiġu ppubblikati fuq is-sit web tal-ASE, f'konformità mal-Artikolu 16(3).

Titolu I - Is-sugġett, il-kamp ta' applikazzjoni u d-definizzjonijiet

Sugġett

1. Dawn il-linji gwida jstabilixxu l-karatteristiċi ta' approċċ ibbażat fuq ir-riskju għas-superviżjoni tal-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u l-finanzjament tat-terroriżmu (AML/CFT) u l-passi li l-awtoritajiet kompetenti għandhom jieħdu meta jwettqu superviżjoni bbażata fuq is-sensittività għar-riskju, kif meħtieġ mill-Artikolu 48(10) tad-Direttiva (UE) 2015/849.¹

Il-kamp ta' applikazzjoni

2. Dawn il-linji gwida huma indirizzati lill-awtoritajiet kompetenti kif definiti fl-Artikoli 4(2)(ii) tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010, 4(2)(ii) tar-Regolament (UE) Nru 1094/2010 u 4(3)(ii) tar-Regolament 1095/2010.
3. L-awtoritajiet kompetenti għandhom japplikaw dawn il-linji gwida meta jfasslu, jimplimentaw, jirrevedu u jtejbu l-mudell RBS tal-AML/CFT tagħhom stess.

Definizzjonijiet

4. Għall-finijiet ta' dawn il-Linji Gwida, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:
  - Raggruppament Tfiisser grupp ta' suġġetti tal-valutazzjoni li għandhom karatteristiċi simili.
  - Awtoritajiet kompetenti Tfiisser l-awtoritajiet kompetenti li jiżguraw il-konformità tad-ditti mar-rekwiżiti tad-Direttiva (UE) 2015/849, kif traspost mil-legiżlazzjoni nazzjonali.²
  - Ditta Tfiisser istituzzjoni ta' kreditu jew istituzzjoni finanzjarja kif definit fl-Artikolu 3(1) u (2) tad-Direttiva (UE) 2015/849.
  - Riskju inerenti tal-ħasil tal-flus/tal-finanzjament tat-terroriżmu ("ML/TF") Tfiisser il-livell tar-riskju tal-ħasil tal-flus u tal-finanzjament tat-terroriżmu qabel il-mitigazzjoni.
  - Approċċ ibbażat fuq ir-riskju (RBA) Tfiisser approċċ li permezz tiegħu l-awtoritajiet kompetenti u l-entitajiet obbligati jidentifikaw, jivvalutaw u jifhmu r-riskji ML/TF li għalihom huma esposti s-sugġetti tal-valutazzjoni u jieħdu miżuri tal-

¹ Id-Direttiva (UE) 2015/849 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 2015 dwar il-prevenzjoni tal-użu tas-sistema finanzjarja għall-finijiet tal-ħasil tal-flus jew il-finanzjament tat-terroriżmu, li temenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li tħassar id-Direttiva 2005/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u d-Direttiva tal-Kummissjoni 2006/70/KE (ĠU L 141, 5.6.2015, p. 73).

² Ara l-Artikoli 4(2)(ii) tar-REGOLAMENT (UE) Nru 1093/2010, 4(2)(ii) tar-Regolament (UE) Nru 1094/2010 u 4(3)(ii) tar-Regolament 1095/2010

AML/CFT li huma proporzjonati ma' dawk ir-riskji

- Superviżjoni tal-AML/CFT ibbażata fuq ir-riskju (RBS)

Tfisser l-approċċ ibbażat fuq ir-riskju għas-superviżjoni tal-AML/CFT imsemmi fl-Artikolu 48(6) tad-Direttiva (UE) 2015/849, fejn l-intensità u l-frekwenza tas-superviżjoni tal-AML/CFT tad-ditti huma ddeterminati fuq il-bażi tal-valutazzjoni tar-riskji ML/TF li jaffettwaw dawn id-ditti.
- Mudell RBS

Tirreferi għas-sett kollu ta' proceduri, proċessi, mekkanizmi u prattikalitajiet li jippermettu lill-awtoritajiet kompetenti jeżerċitaw is-setgħat superviżorji tal-AML/CFT tagħhom b'mod li huwa proporzjonat mar-riskji ML/TF identifikati.
- Riskju ML/TF

Tfisser il-probabbiltà u l-impatt li jseħħu ML/TF. Id-definizzjoni ta' "Riskju" tirreferi għar-riskju inerenti.
- Fatturi ta' riskju ML/TF

Tfisser varjabbli li, waħedhom jew flimkien, jistgħu jżidu jew inaqqsu r-riskju ML/TF.
- Profil tar-riskju

Tfisser il-karatteristiċi ġenerali (inkluż it-tip u l-livell) tar-riskju li jibqa' wara l-mitigazzjoni.
- Suġġett tal-valutazzjoni

Tfisser kull settur jew subsettur tas-sistema finanzjarja, ditta, grupp jew raggruppament, kategorizzati skont il-kriterji stabbiliti mill-awtoritajiet kompetenti.
- Theddida

Tfisser il-ħsara potenzjali kkawżata minn persuna jew grupp ta' persuni, oġġett jew attività. Fil-kuntest ML/TF, dan jinkludi l-ħsara potenzjali kkawżata mill-kriminali, minn gruppi terroristiċi u l-facilitaturi tagħhom, il-fondi tagħhom, kif ukoll attivitajiet ML jew TF tal-passat, tal-preżent u tal-futur.

Titolu II – Ir-rekwiziti rigward is-superviżjoni tal-AML/CFT ibbażata fuq ir-riskju

L-implimentazzjoni tal-mudell RBS

Kunsiderazzjonijiet ġenerali

5. L-awtoritajiet kompetenti għandhom japplikaw l-erba' passi li ġejjin bħala parti minn mudell RBS tal-AML/CFT effettiv:
  - i. Pass 1 – L-identifikazzjoni tal-fatturi ta' riskju ML/TF;
  - ii. Pass 2 – Il-valutazzjoni tar-riskju;
  - iii. Pass 3 – Is-superviżjoni; u
  - iv. Pass 4 – Il-monitoraġġ, ir-reviżjoni u s-segwitu.
6. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jinnotaw li l-RBS mhijiex eżerċizzju ta' darba, iżda proċess kontinwu u ċikliku.
7. L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jirraggruppaw id-ditti li ma jappartjenux għall-istess grupp finanzjarju, iżda jikkondividwu karatteristiċi simili f'“ragruppamenti” u jikkunsidrawhom bħala “suġġett wieħed tal-valutazzjoni”. Eżempji ta' karatteristiċi li d-ditti fi ħdan raggruppament wieħed jistgħu jikkondividwu jinkludu d-daqs tagħhom, in-natura ta-negożju tagħhom, it-tip ta' klijenti li jaqdu, iż-zoni ġeografici jew l-attività tagħhom u l-kanali tal-konsenja tagħhom. F'dak il-każ, xi elementi tal-proċess RBS jistgħu jitwettqu fil-livell kollettiv tar-raggruppament innifsu, minflok fil-livell ta' kull ditta individwali fi ħdan dak ir-raggruppament.
8. L-awtoritajiet kompetenti li jirraggruppaw id-ditti, għandhom jiżguraw li l-kondizzjonijiet u l-prattikalitajiet tar-raggruppament huma xierqa għar-riskji ML/TF assoċjati mad-ditti f'dak ir-raggruppament. L-awtoritajiet kompetenti ma għandhomx jirraggruppaw il-gruppi b'mod normali, iżda minflok għandhom jittrattaw id-ditti li jiffurmaw parti mill-istess grupp finanzjarju bħala “suġġett wieħed tal-valutazzjoni”.
9. Jekk awtorità kompetenti tkun taf, jew ikollha raġunijiet raġonevoli biex tissuspetta li r-riskju assoċjat ma' ditta individwali f'raggruppament ivarja b'mod sinifikanti minn dak li huwa assoċjat ma' ditti oħrajn fir-raggruppament, pereżempju minħabba li d-ditta hija benefikament il-proprjetà tal-individwi li l-integrità tagħhom hija dubjuża, jew minħabba li l-qafas ta' kontroll intern huwa nieqes, l-awtorità kompetenti għandha tneħħi dik id-ditta mir-raggruppament u tivvalutaha b'mod individwali, jew bħala parti minn raggruppament ta' ditti bl-livell ta' riskju simili.

Proporzjonalità

10. L-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu proporzjonati fis-superviżjoni tagħhom tas-suġġetti tal-valutazzjoni għall-finijiet tal-AML/CFT. Il-limitu tal-informazzjoni mitluba u l-frekwenza u l-intensità tal-impenn superviżorju u d-djalogu ma' ditta, għandhom iqisu n-natura u d-daqs tad-ditta u għandhom ikunu proporzjonati mar-riskju ML/TF identifikat.

11. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrikonoxxu li d-daqs jew l-importanza sistemika ta' ditta ma jistgħux, waħedhom, ikunu indikattivi sal-punt li għalih ir-riskju ML/TF huwa espost; ditti żgħar li mhumiex sistematikament importanti jistgħu madankollu jipprezentaw riskju ML/TF għoli.

Il-koperazzjoni ma' awtoritajiet kompetenti oħrajn

12. Fi ħdan l-ambitu tal-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkooperaw u jiskambjaw l-informazzjoni rilevanti kollha mingħajr dewmien, sabiex tiġi żgurata superviżjoni tal-AML/CFT effettiva tas-suġġetti tal-valutazzjoni. Meta s-suġġetti tal-valutazzjoni joperaw fuq bażi transkonfinali, tali kooperazzjoni għandha tkopri l-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri oħrajn u fejn ikun rilevanti, l-awtoritajiet kompetenti ta' pajjiżi terzi.
13. L-awtoritajiet kompetenti għandhom japplikaw il-miżuri u l-għodod kollha ta' kooperazzjoni u ta' koordinazzjoni li għandhom għad-dispożizzjoni tagħhom, inklużi dawk implimentati mill-Istati Membri tagħhom skont l-Artikolu 48(4), l-Artikolu 48(5) u l-Artikolu 49 tad-Direttiva (UE) 2015/849.

Pass 1: L-identifikazzjoni tal-fatturi ta' riskju ML/TF

Kunsiderazzjonijiet generali

14. Meta jiġi applikat mudell RBS, l-awtoritajiet kompetenti għandhom l-ewwel jidentifikaw il-fatturi ta' riskju li se jaffettwaw ir-riskji ML/TF li għalihom huwa espost is-sugġett tal-valutazzjoni.
15. Il-firxa u t-tip ta' informazzjoni mitluba għandhom ikunu proporzjonati man-natura u d-daqs tan-negozju tas-sugġett tal-valutazzjoni. Għandu jitqies ukoll il-profil tar-riskju tagħhom kif ġie ddeterminat abbażi tal-valutazzjonijiet tar-riskju preċedenti, jekk ikun hemm, u l-kuntest li fih jopera s-sugġett tal-valutazzjoni, bħan-natura tas-settur li għalih jappartjeni s-sugġett tal-valutazzjoni. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkunsidraw jistabbilixxu liema informazzjoni se jkunu jeħtieġu dejjem, jeħtieġu informazzjoni simili għal sugġetti tal-valutazzjoni komparabbli u jikkunsidraw liema tip ta' informazzjoni se tagħti lok għal talba aktar estensiva u fid-dettall.
16. Meta jidentifikaw fatturi ta' riskju ML/TF, l-awtoritajiet kompetenti għandhom ifasslu Linji Gwida Kongunti skont l-Artikolu 17 u 18(4) tad-Direttiva (UE) 2015/849 dwar id-diligenza dovuta ssimplifikata u mtejba tal-klijenti u l-fatturi li l-istituzzjonijiet ta' kreditu u dawk finanzjarji għandhom jikkunsidraw meta jivvalutaw ir-riskju ML/TF assoċjat ma' relazzjonijiet ta' negozju individwali u tranżazzjonijiet okkażjonali.

Sorsi ta' informazzjoni

17. Fejn ikun possibbli, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jidentifikaw il-fatturi ta' riskju bbażati fuq l-informazzjoni minn varjetà ta' sorsi. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddeterminaw it-tip u n-numru ta' dawn is-sorsi fuq bażi ta' sensittività għar-riskju. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li jkollhom aċċess għal sorsi ta' informazzjoni xierqa u jieħdu passi, fejn ikun meħtieġ, biex itejbuhom.
18. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkunsidraw dejjem:
  - Il-valutazzjoni tar-riskju sovrannazzjonali tal-Kummissjoni Ewropea;
  - L-Opinjoni tal-ASE dwar ir-riskju ML/TF li jaffettwa s-suq finanzjarju;
  - L-informazzjoni mill-gvern nazzjonali u mill-gvernijiet barranin fejn ikun rilevanti, bħall-valutazzjoni nazzjonali tar-riskju (NRA);
  - L-informazzjoni minn supervizuri bħal gwida, u sejbiet rilevanti mill-azzjoni supervizorja, bħal noti għaż-żamma tar-registri, informazzjoni miġbura bħala parti mill-proċess ta' awtorizzazzjoni, liċenzjar jew tal-passaportar, żjarat fuq il-post, kontrolli mhux fuq il-post u azzjoni ta' nforzar.

Meta l-informazzjoni rilevanti tkun miżmuma minn awtoritajiet kompetenti oħrajn fil-pajjiż tagħhom jew barra mill-pajjiż, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jieħdu passi biex jiżguraw li l-gateways jagħmlu l-iskambju ta' dik l-informazzjoni possibbli, u li din l-

informazzjoni tista' tiġi skambjata fil-ħin. Dan japplika wkoll għall-informazzjoni miżmuma mill-Bank Ċentrali Ewropew permezz tal-Mekkanizmu Supervizorju Uniku;

- Atti ddelegati adottati mill-Kummissjoni Ewropea skont l-Artikolu 9(2) tad-Direttiva (UE) 2015/849; u
- Informazzjoni mill-Unitajiet tal-Intelligence Finanzjarja (FIUs) u l-aġenziji tal-infurzar tal-liġi, bħal rapporti ta' theddid, twissijiet u tipoloġiji.

19. Sorsi oħrajn ta' informazzjoni li l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jikkunsidraw, jinkludu

- Informazzjoni minn korpi industrijali, bħal tipoloġiji u informazzjoni dwar ir-riskji emergenti;
- Informazzjoni mis-socjetà ċivili, bħal indicijiet dwar il-percezzjoni tal-korruzzjoni;
- Informazzjoni minn korpi li jstabilixxu standards internazzjonali, bħal evalwazzjonijiet reċiproki tal-AML/CFT, tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni u tar-reġim tat-taxxa tal-pajjiżi;
- Sorsi pubbliċi tal-informazzjoni, bħal rapporti tal-gazzetta;
- Informazzjoni minn organizzazzjonijiet kummerċjali, bħal rapporti ta' riskju u ta' intelligence; u
- Informazzjoni minn istituzzjonijiet akkademiċi.

Fatturi ta' riskju domestiku

20. L-awtoritajiet kompetenti għandu jkollhom tagħrif, sensibilizzazzjoni u fehim xieraq tar-riskji ML/TF identifikati fil-livell nazzjonali, sabiex jiġu identifikati l-fatturi ta' riskju ML/TF assoċjati mal-attivitajiet finanzjarji domestiċi tas-suġġetti tal-valutazzjoni.

21. Bħala parti minn dan, u abbażi tas-sorsi deskritti fil-paragrafi 17-19, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jifhmu, fost affarijiet oħrajn:

- It-tip u l-iskala tal-ħasil tal-flus marbut ma' reati predikati kommessi domestikament;
- L-iskala tal-ħasil ta' rikavati minn reati predikati kommessi barra mill-pajjiż;
- L-iskala ta', u l-livell tal-appoġġ għal, attivitajiet terroristiċi u gruppi fil-pajjiż;
- Tipoloġiji ML/TF rilevanti identifikati mill-UIF u awtoritajiet pubbliċi oħrajn jew entitajiet privati.

Fatturi ta' riskju barrani

22. Meta suġġett tal-valutazzjoni jzomm rabtiet sinifikanti ma' Stati Membri oħrajn jew ma' pajjiżi terzi, sabiex b'hekk is-suġġetti tal-valutazzjoni jiġu esposti għal riskji ML/TF assoċjati ma' dawn il-pajjiżi l-oħrajn, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jidentifikaw dawn ir-riskji. Rabtiet sinifikanti jinkludu dawk meta:

- Ditta żzomm relazzjonijiet kummerċjali sinifikanti ma' kontropartijiet stabbiliti fi Stati Membri oħrajn jew pajjiżi terzi;

- Ditta tiffirma parti minn grupp finanzjarju stabbilit fi Stat Membru ieħor jew pajjiż terz;
  - Is-sidien benefiċjarji ta' ditta huma bbażati fi Stat Membru ieħor jew pajjiż terz; u
  - L-eżistenza ta' kull rabta rilevanti oħra ma' Stat Membru jew pajjiż terz ieħor, jiġifieri li d-ditta hija esposta għar-riskji ML/TF assoċjati ma' dak il-pajjiż.
23. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jieħdu passi raġonevoli biex jiksbu għarfien, sensibilizzazzjoni u fehim xieraq tar-riskji ML/TF assoċjati ma' dawn l-Istati Membri jew pajjiżi terzi li jistgħu jaffettwaw l-attivitajiet imwettqa mis-sugġetti tal-valutazzjoni. Għal dan il-għan, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jidentifikaw fatturi ta' riskju f'konformità ma' dawk deskritti fil-paragrafi 20 u 21 għal kull wieħed minn dawn l-Istati Membri jew pajjiżi terzi.
24. Meta jiġu identifikati pajjiżi terzi li għandhom nuqqasijiet strateġiċi fir-regimi tal-AML/CFT nazzjonali tagħhom li joħolqu theddid sinifikanti għas-sistema finanzjarja tal-Unjoni Ewropea, l-awtoritajiet kompetenti għandhom iqisu l-atti delegati adottati mill-Kummissjoni Ewropea skont l-Artikolu 9(2) tad-Direttiva (UE) 2015/849, kif ukoll id-dikjarazzjonijiet pubbliċi maħruġa minn dawk li jstabbilixxu standards internazzjonali rilevanti, inkluż it-Task Force ta' Azzjoni Finanzjarja (FATF), MoneyVal jew Korpi Reġjonali oħrajn ta' Stil FATF.

Fatturi ta' riskju ML/TF mifruxa mas-settur kollu

25. L-awtoritajiet kompetenti għandu jkollhom fehim tajjeb tal-fatturi ta' riskju li huma rilevanti għal kull settur u subsettur finanzjarju, bħal istituzzjonijiet ta' kreditu, ditti tas-senserija, ditti ta' investment, istituzzjonijiet tal-ħlas, istituzzjonijiet tal-flus elettronici, ufficċji tal-kambju jew kumpaniji tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja. Bħala parti minn dan, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jifhmu kif inhu organizzat kull subsettur, u r-riskji assoċjati ma' karatteristiċi komuni, bħat-tip ta' prodotti u servizzi offruti, il-kanali tal-konsenja u t-tip tal-klijenti li huma jaqdu.
26. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jibbażaw il-fehim tagħhom fir-rigward tal-fatturi tar-riskju settorjali jew subsettorjali fuq fehma ta' livell għoli tal-informazzjoni kollha miksuba minn ditti f'settur jew subsettur finanzjarju partikolari dwar ir-riskji ML/TF li huma jiffaċċjaw. L-awtoritajiet kompetenti mbagħad jistgħu jidentifikaw fatturi komuni fi ħdan kull subsettur finanzjarju u s-settur finanzjarju kollu kemm hu.

Informazzjoni dwar fatturi ta' riskju ML/TF fil-livell tas-sugġett tal-valutazzjoni

27. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiġbru informazzjoni suffiċjenti, rilevanti u affidabbli, biex jiżviluppaw fehim generali dwar:
- Fatturi ta' riskju ML/TF inerenti, u
  - L-fatturi li jnaqqsu r-riskju ML/TF inerenti tas-sugġett tal-valutazzjoni.

28. Meta s-sugġett tal-valutazzjoni huwa ditta, l-awtoritajiet kompetenti għandhom, għal dan il-għan, jiksbu informazzjoni li għandha tinkludi, iżda mhux limitata għal:
- Is-sjieda u l-istruttura korporattiva, filwaqt li jitqies jekk is-sugġett tal-valutazzjoni huwiex istituzzjoni internazzjonali, barranija jew domestika, kumpanija omm, sussidjarja, fergħa jew tip ieħor ta' stabbiliment, u l-livell tal-kumplessità u t-trasparenza tal-organizzazzjoni u l-istruttura tagħha.
  - Ir-reputazzjoni u l-integrità tal-manigers superjuri, il-membri tal-korp manigerjali u azzjonisti sinifikanti;
  - In-natura u l-kumplessità tal-prodotti u s-servizzi pprovduti u l-attivitajiet u t-tranzazzjonijiet imwettqa;
  - Il-kanali tal-kunsinna użati, inkluż il-forniment ħieles tas-servizzi u l-użu tal-aġenti jew l-intermedjarji;
  - It-tip ta' klijenti moqdija;
  - Iż-zona ġeografika tal-attivitajiet kummerċjali, b'mod partikolari fejn dawn jitwettqu f'pajjiżi terzi b'riskju għoli³, kif ukoll, jekk ikun applikabbli, il-pajjiżi ta' oriġini jew l-istabbiliment ta' parti sinifikanti tal-klijenti tas-sugġett tal-valutazzjoni.
  - Il-kwalità tal-arranġamenti u l-istrutturi tal-governanza interna, inkluż l-adeqwatezza u l-effettività tal-awditjar intern u l-funzjonijiet ta' konformità, il-livell ta' konformità ma' rekwiżiti legali u regolatorji tal-AML/CFT u l-effettività tal-politiki u l-proċeduri tal-AML/CFT sal-punt li dawn ikunu diġà magħrufa.
  - Il-"kultura korporattiva" prevalenti, b'mod partikolari l-"kultura ta' konformità" u l-kultura ta' trasparenza u l-fiducja fir-relazzjonijiet mal-awtoritajiet kompetenti.
  - Aspetti prudenzjali u ġenerali oħrajn, bħas-snin fl-operazzjoni, il-likwidità jew l-adeqwatezza tal-kapital.
29. Din l-informazzjoni tista' toriġina mis-superviżjoni prudenzjali u/jew ta' twettiq globali u tista' tqis, fejn ikun rilevanti, informazzjoni prudenzjali miksuba fil-kuntest tal-Mekkaniżmu Superviżorju Uniku⁴. Madankollu, jista' jkun xieraq li tingabar tali informazzjoni b'mod speċifiku jekk din ma tkunx diġà nżammet fir-reġistri tal-awtoritajiet kompetenti.
30. Fejn is-sugġetti tal-valutazzjoni huma raggruppamenti ta' ditti individwali, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jidentifikaw fatturi rilevanti abbażi ta' dawk elenkati fil-paragrafu 27, sabiex jikkarakterizzaw ir-raggruppament bħala unità sħiħa. Dan għandu jippermetti lill-awtoritajiet kompetenti biex jiġġustifikaw id-deċiżjonijiet tagħhom dwar il-profil tar-riskju li huma jassenjaw lir-raggruppament. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkunsidraw ukoll

³ Għal informazzjoni dwar fatturi li għandhom jiġu kkunsidrati meta jiġi vvalutat ir-riskju ML/TF assoċjat mal-ġurisdizzjonijiet, jekk jogħġbok irreferi għal-Linji Gwida Kongunti skont l-Artikolu 17 u 18(4) tad-Direttiva (UE) 2015/849 dwar id-diligenza dovuta ssimplifikata u mtejba tal-klijenti u l-fatturi li l-istituzzjonijiet ta' kreditu u dawk finanzjarji għandhom jikkunsidraw meta jivvalutaw ir-riskju tal-ħasil tal-flus u tal-finanzjament tat-terroriżmu assoċjat ma' relazzjonijiet kummerċjali individwali u tranzazzjonijiet okkażjonali.

⁴ Ara l-Artikolu 6 tar-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 1024/2013 tal-15 ta' Ottubru 2013 li jikkonferixxi kompiti speċifiċi lill-Bank Ċentrali Ewropew fir-rigward ta' politiki relatati mas-superviżjoni prudenzjali ta' istituzzjonijiet ta' kreditu (ĠU L 287, 29.10.2013, p. 63).

ir-rizultati ta' azzjonijiet supervizorji preċedenti fir-rigward tad-ditti inklużi f'dak ir-raggruppament.

Pass 2: Valutazzjoni tar-riskju:

31. L-awtoritajiet kompetenti għandu jkollhom vizjoni olistika tal-fatturi ta' riskju ML/TF li huma identifikaw skont Pass 1 li, flimkien, se jiffurmaw il-bażi għall-valutazzjoni tar-riskji tas-sugġett tal-valutazzjoni.
32. Bħala parti minn dan, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jivvalutaw il-limitu li għalih il-fatturi tar-riskju inerenti identifikati fil-Pass 1 jaffettwaw is-sugġett tal-valutazzjoni u l-limitu li għalih is-sistemi u l-kontrolli tal-AML/CFT, li s-sugġett tal-valutazzjoni għandu fis-sehħ, huma xierqa biex inaqqsu b'mod effettiv ir-riskji ML/TF inerenti li għalihom ikun espost. Is-sistemi u l-kontrolli tal-AML/CTF jinkludu mill-inqas dawk elenkati fl-Artikolu 8(4) tad-Direttiva (UE) 2015/849, ċerti karatteristiċi tad-disinn tal-prodott li jillimitaw l-iskopertura ML/TF, kif ukoll arrangamenti ta' governanza u proċessi ta' ġestjoni tar-riskju usa', inkluż kultura ta' riskju globali.

L-ippeżar tal-fatturi tar-riskju inerenti u l-fatturi ta' mitigazzjoni

33. L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jiddeċiedu li jippeżaw il-fatturi tar-riskju u l-fatturi tal-mitigazzjoni b'mod differenti, skont l-importanza relattiva tagħhom.
34. Meta jippeżaw il-fatturi ta' riskju inerenti, kif ukoll il-fatturi ta' mitigazzjoni, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħmlu għidizzju informat dwar ir-rilevanza tal-fatturi differenti fir-rigward tas-sugġett tal-valutazzjoni speċifiku. Il-piż mogħti lill-fatturi individwali jista' jvarja minn sugġett tal-valutazzjoni għal ieħor, iżda l-awtoritajiet kompetenti għandhom jużaw fatturi simili għal sugġetti tal-valutazzjoni simili.
35. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li l-ippeżar ma jkunx influwenzat bla bżonn minn sempliċiment fattur wieħed u li kunsiderazzjoni xierqa tingħata lill-fatturi li huma identifikati fid-Direttiva (UE) 2015/849 jew legiżlazzjoni nazzjonali li bħal dejjem jippreżentaw riskju għoli tal-ħasil tal-flus jew tal-finanzjament tat-terroriżmu.
36. Nuqqasijiet sostanzjali bil-potenzjal li jaffettwaw serjament l-effettività tal-miżuri preventivi tal-AML/CFT, għandhom jingħataw piż akbar fil-valutazzjoni minn dawk in-nuqqasijiet medji jew minuri.

Profili tar-riskju u l-kategorizzazzjoni tas-sugġetti ta' valutazzjoni

37. Il-kombinazzjoni tal-valutazzjoni tal-livell tar-riskju inerenti u tal-effett tal-mitiganti tar-riskju fil-livell tar-riskju inerenti għandha tirriżulta fl-assenjazzjoni ta' profil tar-riskju globali għas-sugġett tal-valutazzjoni, sabiex jiġi ffaċilitat paragun bejn is-sugġetti tal-valutazzjoni u biex tiġi informata l-azzjoni li huma jieħdu fil-Pass 3. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jużaw il-għidizzju professjonali tagħhom biex jivvalidaw ir-riżultati tal-valutazzjoni tar-riskju globali u jikkorreġu, jekk ikun meħtieġ.
38. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddeċiedu dwar l-aktar mod xieraq għall-kategorizzazzjoni tal-profili tar-riskju tas-sugġetti tal-valutazzjoni; minkejja li bosta awtoritajiet kompetenti jikklassifikaw is-sugġetti tal-valutazzjoni bħala riskju għoli, medju jew

baxx, kategorizzazzjonijiet oħrajn, bħal pereżempju għoli, medju għoli, medju baxx, baxx, huma possibbli wkoll.

39. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkunsidraw jikkondividu l-kategorizzazzjoni tagħhom, u r-raġunijiet għal din il-kategorizzazzjoni, flimkien mas-sugġetti tal-valutazzjoni tagħhom.
40. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jinnotaw li l-kategorizzazzjoni tas-sugġetti tal-valutazzjoni għall-finijiet tar-riskju ML/TF tista' tkun differenti mill-kategoriji applikati għall-istess sugġetti tal-valutazzjoni għal finijiet usa' ta' riskju ta' twettiq jew riskju prudenzjali.

Pass 3: Supervizjoni

41. Il-valutazzjoni tar-riskju għandha tiffirma l-bażi għall-iżvilupp ta' strategija supervizorja għal kull suġġett tal-valutazzjoni u għas-settur supervizorju bħala unità sħiħa.

Pjanijiet supervizorji tal-AML/CFT individwali

42. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jallokaw riżorsi supervizorji għal kull suġġett tal-valutazzjoni b'mod li huwa proporzjonat mal-profil tar-riskju tas-suġġett tal-valutazzjoni
43. Eżempji ta' modi li bihom l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jaġġustaw l-approċċ tagħhom jinkludu:
- L-aġġustament tan-natura tas-supervizjoni, pereżempju, bl-aġġustament tal-proporzjon bejn is-supervizjoni mhux fuq il-post u dik fuq il-post. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jinnotaw li s-supervizjoni mhux fuq il-post waħedha x'aktarx mhijiex suffiċjenti f'sitwazzjoni b'riskju ogħla;
  - L-aġġustament tal-fokus tas-supervizjoni, pereżempju billi jiffokaw fuq l-immaniġġjar tar-riskji assoċjati ma' prodotti jew servizzi partikolari, jew billi jiffokaw fuq aspetti speċifiċi tal-proċessi tal-AML/CFT, bħall-identifikazzjoni tal-klijenti, l-immaniġġjar tar-riskju, il-monitoraġġ kontinwu u l-attivitajiet ta' rapportar;
  - L-aġġustament tal-frekwenza tas-supervizjoni, pereżempju billi l-indikaturi ewlenin jiġu mmonitorjati inqas ta' spiss meta jitnaqqsu r-riskji; u
  - L-aġġustament tal-intensità u l-intrussività tas-supervizjoni, pereżempju billi jiġi ddeterminat, skont ir-riskju, il-limitu tar-revizjonijiet tal-fajls tal-klijenti, it-testijiet kampjunarji tat-tranzazzjonijiet u r-rapporti dwar it-tranzazzjonijiet suspettużi mwettqa fuq il-post. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jinnotaw li revizjoni bbażata biss fuq valutazzjoni tal-politiki u l-proċeduri, minflok fuq l-implimentazzjoni tagħhom, x'aktarx mhijiex suffiċjenti f'sitwazzjonijiet b'riskju ogħla.
44. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li s-suġġetti tal-valutazzjoni assoċjati ma' riskji ML/TF ogħla huma soġġetti għal supervizjoni aktar frekwenti u intrużiva. Dan japplika wkoll meta d-ditti jkun għew inklużi fi f'dan ragggruppiament għall-finijiet tal-valutazzjoni tar-riskju.
45. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrikonoxxu li d-ditti esposti għal livelli għoljin ta' riskju ML/TF jistgħu ma jkunx importanti sistematikament. Għalhekk, meta jkun sejrin jieħdu deċiżjoni dwar l-aktar azzjoni supervizorja tal-AML/CFT xierqa, l-awtoritajiet kompetenti ma għandhomx jiddependu biss fuq il-valutazzjonijiet tar-riskju prudenzjali jew ta' twettiq tagħhom, u lanqas ma għandhom jikkunsidraw biss ditti importanti sistematikament. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jinnotaw li jista' ma jkunx xieraq li jiffasslu konkluzjonijiet, għall-finijiet supervizorji tal-AML/CFT, mil-livell ta' riskju prudenzjali jew ta' twettiq, kemm jekk ikun għoli kif ukoll jekk ikun baxx.
46. Jekk matul is-supervizjoni fuq il-post jew mhux fuq il-post, jiġi identifikat riskju ġdid, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrispondu b'manjiera xierqa u f'waqtha. Dan jista' jinkludi l-emendar tal-pjan supervizorju tal-AML/CFT inizjali, sabiex jiġi riflessi aħjar ir-riskji

ML/TF li għalihom huma esposti s-sugġetti tal-valutazzjoni. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddokumentaw b'mod adegwat kull bidla fil-pjan supervizorju tal-AML/CFT.

Il-pjan supervizzorju tal-AML/CFT ġenerali

47. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jużaw il-valutazzjonijiet tar-riskju tagħhom tas-sugġetti tal-valutazzjoni, kif ukoll il-fehim usa' tagħhom dwar ir-riskju ML/TF li għalih is-settur tagħhom huwa espost biex jivvalutaw il-limitu li għalih dan jimponi riskju għall-oġettivi tagħhom, u biex jallokaw riżorsi supervizzorji għal supervizzjoni tal-AML/CFT kif xieraq. Imbagħad, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddeċiedu dwar strategija supervizzorja ġenerali.
48. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li jkun hemm biżżejjed riżorsi disponibbli, sabiex tiġi implimentata l-istrategija supervizzorja għall-entitajiet obligati kollha.
49. Sabiex jiġi żgurat il-bilanċ bejn il-pjanijiet supervizzorji tal-AML/CFT kollha individwali stabbiliti skont il-paragrafi preċedenti, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkoordinawhom fi ħdan il-pjan supervizzorju tal-AML/CFT ġenerali li għandu jkun konsistenti mar-riskji ML/TF globali identifikati.

Taħriġ

50. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li l-persunal b'responsabbiltajiet diretti jew indiretti tal-AML/CFT jkollu għarfien u fehim xieraq tal-qafas legali u regolatorju tal-AML/CFT applikabbli u jkun ikkwalifikati u mħarreg b'mod xieraq, sabiex jeżerċita għoddu sod.
51. Bħala parti minn dan, l-awtoritajiet kompetenti għandhom iħarrġu lis-supervizzuri tagħhom fl-applikazzjoni prattika tal-mudell RBS tal-AML/CFT tagħhom, sabiex b'hekk is-supervizzuri jkunu jistgħu jwettqu supervizzjoni tal-AML/CFT ibbażata fuq ir-riskju b'mod effettiv u konsistenti. Fost affarijiet oħrajn, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li s-supervizzuri huma kapaċi:
  - Jifhmu l-grad tad-diskrezzjoni tas-sugġett tal-valutazzjoni fil-valutazzjoni u l-mitigazzjoni tar-riskji ML/TF;
  - Jivvalutaw il-kwalità tal-valutazzjoni tar-riskju tas-sugġett tal-valutazzjoni; u
  - Jivvalutaw l-adekwatezza, il-proporzjonalità u l-effettività tal-politiki u l-proċeduri tal-AML/CFT u l-arranġamenti ta' governanza usa' u l-kontrolli interni tas-sugġett tal-valutazzjoni fid-dawl tal-valutazzjoni tar-riskju tas-sugġett ta' valutazzjoni tiegħu stess.
52. It-taħriġ għandu jiffassal skont ir-responsabbiltajiet tal-AML/CFT tal-persunal rilevanti u jista' jinkludi korsijiet ta' taħriġ, reklutaġġ, kif ukoll "proċess ta' taħlim". L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jibbenefikaw ukoll minn kondivizzjoni tal-għarfien fost l-awtoritajiet kompetenti u awtoritajiet tal-AML/CFT rilevanti oħrajn.
53. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li l-għarfien espert tal-AML/CFT tal-persunal jibqa' aġġornat u rilevanti, u jinkludi sensibilizzazzjoni tar-riskji emergenti kif xieraq.

Pass 4: Monitoraġġ u azzjonijiet ta' segwitu

L-aġġornament tal-valutazzjoni tar-riskju u tal-pjan ta' azzjoni superviżorju (Passi 1, 2 u 3)

54. Ladarba l-RBS mhuwiex eżerċizzju ta' darba, iżda huwa proċess kontinwu u ċikliku, l-informazzjoni li fuqha hija bbażata l-valutazzjoni tar-riskju għandha tiġi riveduta perjodikament u fuq bażi *ad hoc*, u għandha tiġi aġġornata kif meħtieġ.

Reviżjonijiet perjodiċi

55. L-awtoritajiet kompetenti għandhom iwettqu reviżjonijiet perjodiċi tal-valutazzjonijiet tar-riskju tagħhom biex jiżguraw li jibqgħu aġġornati u rilevanti.
56. L-iskeda ta' kull reviżjoni għandha tkun proporzjonata għar-riskju ML/TF assoċjat mas-suġġett tal-valutazzjoni. Fir-rigward tas-suġġetti tal-valutazzjoni b'riskju għoli jew dawk li jiffaċċjaw bidliet frekwenti fl-attivitajiet tagħhom u joperaw f'ambjent li qed jinbidel b'rata mgħaġġla, ir-reviżjonijiet għandhom isiru aktar ta' spiss.

Reviżjonijiet *ad hoc*

57. Ir-reviżjonijiet *ad hoc* tal-fatturi tar-riskju, il-valutazzjoni tar-riskju u, fejn ikun meħtieġ, il-pjanijiet superviżorji, għandhom isiru wara li jsejtnu bidliet sinifikanti li jaffettwaw il-profil tar-riskju tas-suġġett tal-valutazzjoni. Eżempji ta' bidliet sinifikanti jinkludu:
- Avvenimenti esterni ewlenin li jibdlu n-natura tar-riskji;
  - Riskji ML/TF emergenti;
  - Sejbiet li jirriżultaw mis-superviżjoni fuq il-post u dik mhux fuq il-post u kull segwitu ta' azzjonijiet korrettivi jew ta' rimedju mwettqa mis-suġġett tal-valutazzjoni;
  - Bidliet għal, jew informazzjoni ġdida emergenti dwar is-sidien ta' partecipazzjoni kwalifikanti, il-membri tal-bord tat-tmexxija jew l-operazzjonijiet ta' titolari ta' funzjonijiet ewlenin jew l-organizzazzjoni tas-suġġett tal-valutazzjoni; u
  - Sitwazzjonijiet oħrajn fejn l-awtorità kompetenti għandha raġunijiet biex temmen li l-informazzjoni li fuqha hija bbażata l-valutazzjoni tar-riskju tagħha, ma għadhiex rilevanti jew għandha nuqqasijiet sinifikanti.
58. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkunsidraw ukoll jekk il-bidliet li jaffettwaw suġġett tal-valutazzjoni partikolari, jistgħux jaffettwaw ukoll suġġetti oħrajn tal-valutazzjoni, u huma għandhom iġeddu wkoll il-proċess tal-valutazzjoni tar-riskju ta' suġġetti tal-valutazzjoni oħrajn affettwati b'mod sinifikanti.

Reviżjoni tal-mudell RBS tal-AML/CFT

59. L-awtoritajiet kompetenti għandhom ifittxu li jissodisfaw lilhom infushom li l-proċeduri interni tagħhom, inkluż il-metodoloġija tal-valutazzjoni tar-riskju ML/TF tagħhom, huma applikati b'mod konsistenti u effettivi.

60. Meta reviżjoni tidentifika kwistjonijiet relatati mal-mudell RBS tal-AMF/CFT, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jieħdu passi biex jindirizzawhom. Idealment, il-mudell ma għandux jinbidel b'mod ripetut f'intervalli ta' żmien qasir, sabiex jiġu ffaċilitati l-paraguni matul iż-żmien. Minkejja dan, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrevedu l-metodoloġija immedjatament fejn ikun meħtieġ.

Reviżjonijiet perjodiċi

61. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrevedu perjodikament jekk il-mudell RBS tal-AML/CFT tagħhom iwettaqx l-eżitu maħsub u, b'mod partikolari, jekk il-livell tar-rizorsi superviżorji jibqax proporzjonat mar-riskji ML/TF identifikati.
62. Meta jirrevedu l-adeqgatezza u l-effettività tal-mudell RBS tal-AML/CFT tagħhom, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jużaw varjetà ta' għodod, inkluż il-kompetenza professjonali, il-kwestjonarji tal-awtovalutazzjonijiet, it-testijiet kampjunarji tal-azzjonijiet superviżorji, il-paragun ma' informazzjoni ġdida bħal rapporti u feedback minn awtoritajiet komponenti jew dawk tal-AML/CFT rilevanti oħrajn, l-infurzar tal-liġi u aġenziji nazzjonali oħrajn, jew dokumenti minn organizzazzjonijiet Ewropej jew internazzjonali rilevanti. L-awtoritajiet kompetenti għandhom ifittxu wkoll li jiffamiljarizzaw ruħhom mal-aħjar prattiki internazzjonali u jikkunsidraw li jieħdu sehem f'forums internazzjonali u Ewropej rilevanti.
63. Il-kejl tal-impatt tas-superviżjoni tal-AML/CFT fuq il-livell tal-konformità u l-effettività tal-kontrolli tal-AML/CFT tas-sugġetti tal-valutazzjoni, jista' jgħin ukoll lill-awtoritajiet kompetenti biex jivvalutaw l-effettività tal-mudell RBS tal-AML/CFT tagħhom.

Reviżjonijiet ad hoc

64. Minbarra r-reviżjoni regolari f'intervalli fissi, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrevedu, jaġġornaw jew jemendaw il-mudell RBS tal-AML/CFT tagħhom jekk l-adeqgatezza u l-effettività tiegħu jiġu ddubitati minn avvenimenti bħal:
- Evalwazzjonijiet esterni tal-mudell bħal, pereżempju, il-FATF jew il-Moneyval jew l-awditjar estern;
  - Evalwazzjonijiet interni tal-mudell, pereżempju, l-analiżi tan-nuqqasijiet, ir-rapporti dwar l-awditjar intern, l-ittestjar għall-assigurazzjoni tal-kwalità u l-eżerċizzji relatati mat-"tagħlimiet miksuba";
  - Bidliet sinifikanti fis-sistema superviżorja, bħall-ħolqien ta' diviżjoni ġdida jew żidiet kbar fil-persunal, bidla fil-membri tal-bord jew il-manigment, jew bidliet sinifikanti fis-settur finanzjarju;
  - Bidliet sinifikanti fl-ambjent legiżlattiv jew regolatorju tal-AML/CFT; u
  - Emergenza jew identifikazzjoni ta' fatturi ta' riskju ġodda.

L-aspetti organizzattivi u proċedurali tal-proċess tar-reviżjoni

65. Proċess tar-reviżjoni oġġettiva għandu jkun ibbażat fuq proċeduri interni ċari u trasparenti. Proċeduri bħal dawn ma għandhomx jistabbilixxu biss meta għandha ssir reviżjoni, iżda wkoll

il-kontenut u l-persuni responsabbli mill-proċess tar-reviżjoni. Dwar dan tal-aħħar, ir-reviżjoni tal-mudell RBS tal-AML/CFT tista' titwettaq minn kwalunkwe tim tal-awtorità kompetenti li stabbilixxa l-mudell preċedentement jew permezz tar-reviżjoni tal-kwalità interna, tal-awditjar intern jew tat-tim tal-immaniġġjar tar-riskju tal-awtorità kompetenti.

66. Minbarra l-proċess tar-reviżjoni interna, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jikkunsidraw li jqabbdu espert estern biex jiksbu evalwazzjoni oġġettiva tal-mudell tagħhom jew biex jiżguraw armonizzazzjoni fil-livell nazzjonali mal-mudelli użati minn awtoritajiet kompetenti oħrajn.

Żamma tar-registri

67. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddokumentaw il-mudell RBS tal-AML/CFT, l-implimentazzjoni u r-reviżjonijiet sussegwenti tiegħu b'mod xieraq għall-memorja (supervizorja) istituzzjonali tiegħu u għandhom jipprovdu wkoll registru tal-eżiti u d-deċiżjonijiet u r-raġunament sottostanti tagħhom sabiex jiġi żgurat li l-azzjonijiet meħuda mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tas-sugġetti tal-valutazzjoni differenti jkunu koerenti u konsistenti.

Feedback u azzjonijiet ta' segwitu

Responsabbiltà

68. Il-manigment superjuri tal-awtoritajiet kompetenti għandu jkollu fehim adegwat tar-riskji ML/TF preżenti fis-settur u fis-subsetturi sorveljati u għandu jiġi informat b'mod regolari dwar l-azzjonijiet supervizorji tal-AML/CFT u l-eżitu tagħhom. Dan huwa hekk biex huma jkunu jistgħu jiġġudikaw l-effettività generali tal-miżuri implimentati mis-sugġetti tal-valutazzjoni biex jitnaqqsu dawn ir-riskji, kif ukoll il-ħtieġa biex jiġu riveduti, fejn ikun xieraq, l-intensità u l-frekwenza tas-supervizjoni u tal-allokazzjoni tar-rizorsi supervizorji.

Forma ta' feedback

69. Is-sejbiet tal-valutazzjoni tar-riskju ML/TF għandhom jiġu kondiviżi mal-persunal tal-AML/CFT rilevanti fi ħdan l-awtorità kompetenti.
70. Dawn jistgħu jipprovdu informazzjoni dwar il-proċess tas-supervizjoni prudenzjali u ta' twettiq, jew ikunu rilevanti għal valutazzjoni tar-riskju settorjali jew nazzjonali jew għal bidliet fil-politika, kif ukoll għal proċess ta' kooperazzjoni ma' awtoritajiet tal-AML/CFT kompetenti jew rilevanti oħrajn.
71. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddeterminaw modi xierqa biex jiprovdu feedback lill-partijiet ikkonċernati dwar l-eżiti tal-valutazzjonijiet tar-riskju u l-azzjonijiet supervizorji, b'mod dirett lis-sugġetti tal-valutazzjoni kkonċernati, jew lis-settur regolatorju usa', inkluż l-assoċjazzjonijiet kummerċjali u professjonali. Il-livell tad-dettall tal-informazzjoni għandu jiġi kondiviż, it-twaqqit u l-mod li bihom dan il-feedback jiġi kkomunikat jistgħu jvarjaw u se jitqiesu l-interessi tal-awtoritajiet kompetenti, kif ukoll d-dispożizzjonijiet applikabbli dwar il-kunfidenzjalità.

72. Eżempji ta' modi differenti biex jiġi pprovdut il-feedback lis-suġġetti tal-valutazzjoni jinkludu:

- Gwida supervizorja;
- Ittri lil suġġetti tal-valutazzjoni individwali jew gruppi ta' suġġetti tal-valutazzjoni;
- Laqgħat bilaterali jew multilaterali;
- Avviżi ta' infurzar; u
- Diskorsi.

Titolu III - Implimentazzjoni

Implimentazzjoni

73. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jimplimentaw dawn il-linji gwida billi jinkorporawhom fil-proċessi u l-proċeduri supervizzorji tagħhom sa [sena wara li dawn il-linji gwida jkunu nħarġu].